

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Інститут екранних мистецтв

Кафедра продюсерства аудіовізуального мистецтва та виробництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

Ірина ЯН

2024 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)
(перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий, освітньо-творчий))

спеціальність 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-наукова програма Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
(назва освітньо-наукової програми)

Київ – 2024

Розробник:

Просіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри продюсерства аудіовізуального мистецтва та виробництва

Викладач:

Просіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри продюсерства аудіовізуального мистецтва та виробництва

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри Інституту екранних мистецтв кафедри продюсерства аудіовізуального мистецтва та виробництва

Протокол від 28. 08. 2024 №1

Завідувач кафедри _____ *Людмила Новікова*
(підпис)

РПНД погоджено з гарантом освітньо-наукової програми

Старший викладач _____ *Людмила Новікова*
(підпис)

28. 08. 2024

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	<u>Обов'язкова</u>			
Курс	2		2	
Семестр	3		3	
Кількість кредитів	3		3	
Загальний обсяг годин	90		90	
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні			
	16		6	
	Семінарські			
	Практичні			
	14		4	
	Індивідуальні			
	Лабораторні			
	Самостійна робота			
	60		80	
Вид підсумкового контролю	<i>істит</i>		<i>істит</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти системних знань, умінь і навичок у сфері педагогіки вищої школи, необхідних для успішної організації навчально-виховного процесу, планування та здійснення науково-педагогічної діяльності, а також для вирішення актуальних проблем освітньої практики у закладах вищої освіти.

Завдання:

1. Актуалізувати теоретичні знання щодо основ педагогіки вищої школи, її принципів, методів і сучасних тенденцій розвитку.
2. Розвинути практичні навички застосування педагогічних технологій, ефективного викладання та організації навчально-виховного процесу.
3. Сприяти формуванню здатності розв'язувати складні педагогічні проблеми на основі застосування інноваційних підходів.
4. Розвивати вміння оцінювати та покращувати якість педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.
5. Сформувати здатність до планування та організації науково-педагогічної діяльності.

Передумови для вивчення

Для успішного вивчення дисципліни здобувачам необхідно володіти базовими знаннями з педагогіки, методології наукових досліджень, філософії та психології,

мати навички використання інформаційно-комунікаційних технологій, а також володіти іноземною мовою для аналізу світових педагогічних досліджень.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

Розвиток програмних компетентностей здійснюється згідно з освітньо-науковою програмою «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», що сприяє підготовці фахівців до розв'язання комплексних завдань у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва. Це забезпечує здобувачів знаннями, уміннями та навичками, необхідними для дослідницької та інноваційної діяльності, професійного викладання та управління проектами в умовах невизначеності, враховуючи сучасні виклики і тенденції розвитку галузі.

Дисципліна «Актуальні проблеми педагогіки вищої освіти» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей, необхідних для успішної професійної діяльності, дослідницької роботи та вирішення актуальних проблем у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ПРН 1. Знати філософські аспекти пізнання закономірностей наукової і художньої творчості; основні тенденції розвитку історії мистецтва, наукову мистецтвознавчу термінологію в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва і вміти її доречно й коректно використовувати.

ПРН 2. Уміння вільно вести іноземною мовою бесіду-діалог за фахом, перекладати фахові тексти без словника, відтворювати результати власних наукових досліджень у текстах іноземною мовою.

ПРН 3. Вміти фахово користуватися сучасними інформаційно-пошуковими системами.

ПРН 8. Розумітися на філософських аспектах пізнання закономірностей наукової і художньої творчості; основних тенденціях розвитку історії мистецтва, науковій мистецтвознавчій термінології у царині аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ПРН 10. Вміти застосовувати основи педагогіки та психології у навчально-виховному процесі у закладах вищої освіти, знати принципи реалізації освітніх програм у вищій школі, види педагогічної діяльності і методичної роботи у вищій школі.

ПРН 11. Знати засади організації науково-педагогічної діяльності, вміти організовувати власну науково-дослідницьку та викладацьку працю.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1 курс / 1 семестр:														
Тема 1. Сучасні виклики педагогіки вищої школи		2		2						1				
Тема 2. Академічна доброчесність у ЗВО		2		2						1				
Тема 3. Інноваційні технології викладання		2		2							1			
Тема 4. Цифровізація навчального процесу		2		2						1				
Тема 5. Міждисциплінарний підхід у вищій освіті		2		2						1				
Тема 6. Моніторинг якості освіти: методи та інструменти		2		2						1	1			
Тема 7. Сучасні підходи до навчання: педагогіка, андрагогіка, хютологіка та дизайнування освітнього процесу		2		2						1	1			
Тема 8. Тенденції розвитку вищої освіти у ЄС та світі		2									1			
Разом		16		14						6	4			

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1: Сучасні виклики педагогіки вищої школи

Тема спрямована на аналіз основних методологічних підходів у педагогіці вищої школи, вивчення закономірностей і принципів навчання, а також методів, що використовуються у сучасному освітньому процесі. Особлива увага приділяється

історичному розвитку дидактики, її основним поняттям, принципам та адаптації до сучасних викликів, включаючи цифровізацію, інтернаціоналізацію освіти та інноваційні підходи до навчання.

Основні поняття/ключові слова: методологія вищої освіти, дидактика, історія дидактики, закономірності і принципи навчання, методи навчання, інноваційні технології, цифровізація освіти.

Вид заняття: лекція, практичне заняття

Рекомендована література:

Основна:

1. Кулішов, В. С. (2022). *Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник*. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731992/1/%D0%94%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%92%D0%A8%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
2. Бондар, В. І. (2005). *Дидактика*. Київ: Либідь. https://ksuonline.kspu.edu/pluginfile.php/337399/mod_resource/content/1/%D0%92.%D0%91%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80.%20%D0%94%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%282005%29.pdf
3. Стражнікова, І. В. (2016). *Дидактичні системи у вищій освіті: навчально-методичний посібник*. Івано-Франківськ: НАІР.

Додаткова:

1. Кузьмінський, А. І. (2005). *Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник*. Київ: Знання.
2. Курлянд, З. Н. (2009). *Педагогіка вищої школи*. Київ: Знання.

Тема 2: Академічна доброчесність у ЗВО

Основні поняття/ключові слова:

Тема розкриває принципи та значення академічної доброчесності в закладах вищої освіти, її роль у формуванні етичних стандартів і забезпеченні якості освіти. Розглядаються основні поняття, пов'язані з академічною доброчесністю, включаючи плагіат, авторське право, правильне цитування, уникнення академічних порушень та відповідальність за їх дотримання. Особливу увагу приділено засобам запобігання порушенням та формуванню культури доброчесності серед викладачів і студентів.

Вид заняття: лекція, практичне заняття

Рекомендована література:

Основна:

1. Отамась, І. Г. (2021). *Забезпечення академічної доброчесності в науковому та освітньому середовищі закладів освіти: досвід ЄС та України*. Київ: ЦІПО. Retrieved from <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733273/>.

2. Закон України «Про освіту». (2017). Верховна Рада України. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». (2015). Верховна Рада України. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.

Додаткова:

1. Міністерство освіти і науки України. (2020). *Лист №1/9-263 від 20.05.2020: До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності*. Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/npa/dopitannya-uniknennuyaproblem-i-pomilok-u-praktikah-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti>.
2. Міністерство освіти і науки України. (2018). *Лист №111-8681 від 15.08.2018: Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах*. Retrieved from https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/61647/.
3. Міністерство освіти і науки України. (2018). *Наказ №1140 від 19.10.2018: Деякі питання Національного репозитарію академічних текстів*. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5be/014/c67/5be014c67e7aa920622801.pdf>.
4. Міністерство освіти і науки України. (2018). *Лист №1/9-650 від 23.10.2018: Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти*. Retrieved from https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/62228/.
5. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. (2019). *Кодекс академічної доброчесності*. Retrieved from <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Кодекс-академічної-доброчесності.pdf>.
6. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. (2019). *Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності*. Retrieved from <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/>.
7. Бахрушин, В. (2018). *Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і світовий досвід*. Retrieved from <http://educationua.org/ru/articles/1128-akademichnij-plagiat-i-samoplgiat-v-nautsi-ta-vishchij-osviti-normativna-baza-isvitovij-dosvid>.
8. ALLEA. (2017). *European Code of Conduct for Research Integrity*. Berlin. Retrieved from <https://www.allea.org/wp-content/uploads/2017/05/ALLEA-European-Code-of-Conduct-for-Research-Integrity-2017.pdf>.
9. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). Retrieved from <https://saiup.org.ua/>.

Тема 3: Інноваційні технології у закладах вищої освіти

Присвячена вивченню сучасних підходів і технологій, які сприяють підвищенню ефективності навчального процесу та формуванню ключових компетентностей студентів. Метою заняття є ознайомлення студентів з новітніми технологіями, методами та засобами, які використовуються в освітньому

середовищі для активізації навчальної діяльності, персоналізації та розвитку критичного мислення.

Основні поняття/ключові слова: інновація, освітні технології, інноваційні освітні технології у вищій школі, цифрова дидактика, адаптивне навчання, змішане навчання, персоналізація навчання, технології доповненої реальності, віртуальна реальність, електронні ресурси, навчальні платформи, інтерактивні методи, онлайн-курси.

Вид заняття: лекція

Рекомендована література:

Основна:

1. Аніщенко, О. В., & Яковець, Н. І. (2007). *Сучасні педагогічні технології: курс лекцій. Навчальний посібник* (За заг. ред. Н. І. Яковець). Видавництво НДУ ім. М. Гоголя.

<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/26574/1/Anishchenko%20O.%20Modern%20educationa%20technology.pdf>

2. Дичківська, І. М. (2004). *Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник*. Академвидав.

3. Сучасні педагогічні технології: курс лекцій. Навч. посібник / За заг. ред. Н.І. Яковець. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2007. – 199 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/26574/1/Anishchenko%20O.%20Modern%20educationa%20technology.pdf>

4. Пометун, О. І. (2004). Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн. У О. В. Овчарук (Ред.), *Бібліотека з освітньої політики* (с. 15–25). К.І.С.

5. Міністерство освіти і науки України. (2000, 20 грудня). *Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні*. <http://uiite.kpi.ua/2019/06/03/1598/>

6. Осадча, К., Осадчий, В., Спирін, О., & Круглик, В. (2021). Реалізація індивідуалізації та персоналізації навчання засобами MOODLE. *Молодь і ринок*, (1 (187)), 38–43. <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/228274/227419>

7. Міністерство освіти і науки України. (2013, 25 квітня). *Положення про дистанційне навчання* (Наказ). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#n49>

Додаткова:

1. Приходькіна, Н. О. (2014). Використання технології «переверненого» навчання у професійній діяльності викладачів вищої школи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота»*, (30), 141–144.

2. Добровольська, Н. (2021). Технологія перевернутого навчання у вищій школі в умовах карантину. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота»*, (32), 214–219. <https://doi.org/10.24919/2308-4863.1/32.214501>

3. Хміль, Н. А., Галицька-Дідух, Т. В., & Ван, Ц. (2023). Використання віртуальної та доповненої реальності в українській освіті. *Освіта/Педагогіка*, (378.1:004.9). <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8251886>

4. Кривонос, М. П., & Мінгальова, Ю. І. (2023). Використання віртуальної (VR) і додаткової (AR) реальностей у сучасній освіті. У *Modern Approaches to Problem*

Solving in Science and Technology (с. 306–311). Житомирський державний університет імені Івана Франка. <http://eprints.zu.edu.ua/38329/1/Modern-Approaches-to-Problem-Solving-in-Science-and-Technology-Nov-15-17-Warsaw-Poland-306-311.pdf>

Тема 4: Цифровізація навчального процесу

Цей розділ зосереджений на вивченні міждисциплінарних підходів, які розширюють освітні можливості та сприяють комплексному підходу до навчання. Студенти дізнаються, як інтеграція знань із різних дисциплін допомагає формувати глибоке розуміння складних проблем. Метою заняття є формування навичок міждисциплінарного мислення та ознайомлення студентів із прикладами успішних міждисциплінарних освітніх програм.

Основні поняття/ключові слова: міждисциплінарність, інтеграція знань, міждисциплінарні проєкти, критичне мислення, комплексний підхід, трансдисциплінарність, колаборація, мультидисциплінарність.

Вид заняття: лекція

Рекомендована література:

Основна:

1. Желанова, В. В. (2021). Впровадження стратегії міждисциплінарності в сучасній вищій освіті. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*, (1(48)), 477–480. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.477-480>
2. Кремень, В. (2007). *Філософія національної ідеї. Людина, освіта. Соціум*. Київ: Грамота.
3. Сисоєва, С. О. (2017). Міждисциплінарні дослідження в галузі педагогіки: освітологічний контекст. У *Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України)*. Збірник наукових праць (с. 23–28). Київ: Видавничий дім «Сам».
4. Огнев'юк, В. О., & Сисоєва, С. О. (2012). Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти. *Рідна школа*, (4–5), 44–51.

Додаткова:

1. Іщенко, А. (2022). Міждисциплінарний підхід як пріоритетна стратегія розвитку вищої освіти в країнах ЄС. *Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка*. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2022.02/265-276>
2. Кляйн, Дж. Т. (1990). *Міждисциплінарність: історія, теорія та практика*. Детройт: Державний університет Уейна.
3. Сбруєва, А., & Єременко, І. (2019). *Формування європейського виміру забезпечення якості вищої освіти в контексті інтернаціоналізації освітнього простору: монографія*. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка.

Тема 5: Сучасні підходи до навчання: педагогіка, андрагогіка, хьютологіка та дизайнування освітнього процесу

Тема присвячена аналізу сучасних підходів до організації освітнього процесу в умовах динамічних змін у суспільстві. Розглядаються основи педагогіки як науки про навчання, андрагогіки — підходу, орієнтованого на освіту дорослих, та хьютологіки — концепції самонавчання, яка акцентує увагу на автономії та саморегуляції здобувачів освіти. Особлива увага приділяється дизайнуванню освітнього процесу, яке включає інтеграцію інноваційних технологій, цифрових інструментів та адаптивних методів навчання, що сприяють забезпеченню якості освіти та розвитку ключових компетентностей у здобувачів.

Основні поняття/ключові слова: синергетика, педагогіка, андрагогіка, хьютологіка, навчальна автономія, самоорганізація, навчання дорослих, мотивація до самостійного навчання, самоменеджмент, індивідуальні освітні траєкторії, інтеграція освітніх підходів.

Вид заняття: лекція, практичне заняття

Рекомендована література:

Основна:

1. Halupa, C. M. (2015). Pedagogy, andragogy, and heutagogy. In *Transformative curriculum design in health sciences education* (pp. 143–158). IGI Global.
2. Денисенко, С. Н. (2015). Педагогічний дизайн у сучасному освітньому просторі. *Вісник Житомирського державного університету. Педагогічні науки*, (3(81)), 79–83.
3. Дубасенюк, О. А. (Ред.). (2018). *Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія*. Вид. О. О. Євенок.
4. Дубасенюк, О. А., & Самойленко, О. А. (2020). *Основи андрагогіки (для фахівців у галузі освіти дорослих): навчально-методичний посібник*. Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.
5. Кремень, В. Г. (Ред.). (2014). *Синергетика і освіта: монографія*. Інститут обдарованої дитини.
6. Наход, С. А. (2020). Педагогічний дизайн як засіб підвищення мотивації студентів у процесі e-learning. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія. Педагогічні науки»*, (2(20)), 311. <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2020-2-20-36>
7. Сиротюк, Н. М., & Гайдай, С. І. (2022). Педагогічний дизайн як чинник розвитку навчальної мотивації студентів дистанційної форми навчання. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*, (1). <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.1.8>
8. Смагіна, Т. М., & Шуневич, О. М. (2021). Дизайн навчального заняття в базовій новій українській школі. *Інноваційна педагогіка*, (Вип. 41, Т. 2), 38. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/41/2.7>
9. Яременко-Гасюк, О. О. (2017). Технології педагогічного дизайну підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в контексті компетентнісного підходу (зарубіжний досвід). *ScienceRise: Pedagogical Education*, (10(18)), 42–48.

Додаткова:

1. Alvi, A. H. (2023). From pedagogy to andragogy in post COVID-19 ESP courses: A customized blended learning model for English in medicine at a Saudi university. *World Journal of English Language*, 13(2), 77. <https://doi.org/10.5430/wjel.v13n2p77>
2. Кириченко, М. О., Просіна, О. В., Кравчинська, Т. С., & Швень, Я. Л. (2020). Нелінійне світорозуміння освіти дорослих: неформальна освіта в системі українського відкритого університету післядипломної освіти. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи*, (77), 113–117. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_5_2020_77_27
3. Фрицюк, В. А., & Кадемія, М. Ю. (2021). Професійний саморозвиток майбутнього педагога: Х'ютагогічний підхід. *Науковий вісник Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*, (60), 315–325. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-60-315-325>
4. Amiruddin, Baharuddin, F. R., Takbir, Setialaksana, W., & Nurlaela. (2023). Andragogy, peeragogy, heutagogy, and cybergogy contribution on self-regulated learning: A structural equation model approach. *International Journal of Instruction*, 16(3), 551–572. <https://doi.org/10.29333/iji.2023.16330a>

Тема 6: Моніторинг якості освіти: методи та інструменти

Тема розкриває значення моніторингу якості освіти як інструменту забезпечення ефективності освітнього процесу та відповідності освітніх результатів встановленим стандартам. Розглядаються методи збору, аналізу та інтерпретації даних для оцінки якості освітніх послуг, зокрема стандартизоване тестування, анкетування, самооцінювання та зовнішній аудит. Особлива увага приділяється сучасним цифровим інструментам моніторингу, системам управління навчанням (LMS) та аналітиці даних, які дозволяють здійснювати оперативний контроль і коригування освітнього процесу.

Основні поняття/ключові слова: Контроль знань, оцінювання, критерії оцінювання, поточний контроль, підсумковий контроль, формувальне оцінювання, тестування, самооцінювання, зворотний зв'язок, рейтингова система.

Вид заняття: лекція, практичне заняття

Рекомендована література:

Основна:

1. Андрєєва, Н., & Дем'янова, Ю. (2014). Онлайн-тестування у системі контролю якості знань майбутніх учителів іноземних мов. *Іноземні мови*, (1), 56–60.
2. Бабюк, В. А. (2011). Критерії оцінювання в рамках загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*, (17), 163–168.

3. Башкір, О. І. (2015). Місце портфоліо в системі контролю знань студентів. *Педагогіка та психологія*, (47), 54–61.
4. Білоусова, Л. І., & Колгатін, О. Г. (2012). Критеріальний вибір системи комп'ютерно орієнтованого тестування навчальних досягнень. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Педагогіка*, (5), 53–57.
5. Діомідова, Н. Ю. (2016). Психічні стани успішних та неуспішних студентів у ситуації іспиту. *Психологія і особистість*, (1), 119–128.

Додаткова:

1. Гронлунд, Н. (2005). *Оцінювання студентської успішності: практичний посібник*. Київ: НМЦ "Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні".
2. Жирицький, В. П. (2012). Методи оцінювання надійності тестів у системі дистанційного навчання "VITAVA". *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Фізико-математичні науки*, (3), 159–162.
3. Зварич, І. М. (2008). *Педагогічні засади оцінювання знань студентів у вищих навчальних закладах США: монографія*. Київ: Фенікс.
4. Крапчатова, Я. (2016). Комп'ютерне тестування в організації самоконтролю рівня сформованості англomовної компетентності в аудіюванні у майбутніх перекладачів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка*, (1), 28–34.

Додаткова

1. Яременко-Гасюк, О. О. (2017). Технології педагогічного дизайну підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в контексті компетентнісного підходу (зарубіжний досвід). *ScienceRise: Pedagogical Education*, (10(18)), 42–48.
2. Денисенко, С. Н. (2015). Педагогічний дизайн у сучасному освітньому просторі. *Вісник Житомирського державного університету. Педагогічні науки*, (3(81)), 79–83.
3. Наход, С. А. (2020). Педагогічний дизайн як засіб підвищення мотивації студентів у процесі e-learning. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія. Педагогічні науки»*, (2(20)), 311. <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2020-2-20-36>
4. Kozubtsov, I., Kariaka, I., Kozubtsova, L., & Dotsenko, L. (2022). Pedagogical design as a modern phenomenon of individual skill of scientific and pedagogical workers of higher education institutions. *Engineering and Educational Technologies*, 10(3), 19–28. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2021.10/024-036>
5. Кашина, Г. (2021). Трансформація моделі педагогічного дизайну в e-learning у системі неперервної педагогічної освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, (10(114)), 24–36. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2021.10/024-036>

Тема 7. Міждисциплінарні підходи у вищій освіті.

Цей розділ зосереджений на вивченні міждисциплінарних підходів, які розширюють освітні можливості та сприяють комплексному підходу до навчання. Студенти дізнаються, як інтеграція знань із різних дисциплін допомагає формувати глибоке розуміння складних проблем. Метою заняття є формування навичок міждисциплінарного мислення та ознайомлення студентів із прикладами успішних міждисциплінарних освітніх програм.

Основні поняття/ключові слова: міждисциплінарність, інтеграція знань, міждисциплінарні проєкти, критичне мислення, комплексний підхід, трансдисциплінарність, колаборація, мультидисциплінарність.

Вид заняття: лекція, практичне заняття

Рекомендована література:

Основна:

1. Желанова, В. В. (2021). Впровадження стратегії міждисциплінарності в сучасній вищій освіті. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*, (1(48)), 477–480. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.477-480>
2. Кремень, В. (2007). *Філософія національної ідеї. Людина, освіта. Соціум*. Київ: Грамота.
3. Сисоєва, С. О. (2017). Міждисциплінарні дослідження в галузі педагогіки: освітологічний контекст. У *Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України)*. Збірник наукових праць (с. 23–28). Київ: Видавничий дім «Сам».
4. Огнев'юк, В. О., & Сисоєва, С. О. (2012). Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти. *Рідна школа*, (4–5), 44–51.

Додаткова:

1. Іщенко, А. (2022). Міждисциплінарний підхід як пріоритетна стратегія розвитку вищої освіти в країнах ЄС. *Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка*. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2022.02/265-276>
2. Кляйн, Дж. Т. (1990). *Міждисциплінарність: історія, теорія та практика*. Детройт: Державний університет Уейна.
3. Сбруєва, А., & Єременко, І. (2019). *Формування європейського виміру забезпечення якості вищої освіти в контексті інтернаціоналізації освітнього простору: монографія*. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка.

Тема 8. Тенденції розвитку вищої освіти у ЄС та світі

Тема висвітлює основні тенденції розвитку вищої освіти в країнах Європейського Союзу та у світі в контексті глобалізації, цифровізації та інноваційних підходів до навчання. Розглядаються такі аспекти, як міжнародна мобільність студентів і викладачів, розвиток дослідницьких університетів, впровадження сучасних педагогічних технологій, підхід до забезпечення академічної доброчесності, а також роль інклюзії та рівного доступу до освіти.

Особлива увага приділяється реалізації Європейського простору вищої освіти (ЕНЕА) та концепції навчання протягом життя (LLL).

Основні поняття/ключові слова: глобалізація в освіті, Європейський простір вищої освіти (ЕНЕА), цифровізація освіти, міжнародна мобільність, інклюзія, lifelong learning (LLL), дослідницькі університети, академічна доброчесність, освітні інновації.

Вид заняття: лекція

Рекомендована література:

Основна:

1. Сисоєва, С. О., Бачинська, О. І., Булучевська, О. І., Мостовий, Н. В., & Соколова, І. В. (2020). *Європейський простір вищої освіти: параметри якості та експертизи: посібник*. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка. Retrieved from <https://heges.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Посібник-ЄПВО-параметри-якості-та-експертизи-1.pdf>.
2. Істоміна, К. (2023). Тенденції розвитку вищої освіти: європейська перспектива. *Comparative Professional Pedagogy*, 13(1), 70–75. [https://doi.org/10.31891/2308-4081/2023-13\(1\)-9](https://doi.org/10.31891/2308-4081/2023-13(1)-9)

Додаткова:

1. Amiti, F. (2020). Synchronous and asynchronous learning. *European Journal of Open Education and E-Learning Studies*, Volume 5, Issue 2, 60–70.
2. Crawford, J., Butler-Henderson, K., Rudolph, J., Malkawi, B., Glowatz, M., Burton, R., et al. (2020). COVID-19: 20 Countries' higher education intra-period digital pedagogy responses. *J. Appl. Learn. Teach.*, 3, 1–20.
3. Curtin, R. (2021). Reimagining higher education: The post-Covid classroom. Retrieved from <https://er.educause.edu/articles/2021/4/reimagining-higher-education-the-post-covid-classroom>.
4. Europe 2020. (2020). A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth. Retrieved August from <https://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%/20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf>.
5. European Education Area. (2023). Quality Education for All. Retrieved from <https://education.ec.europa.eu/focus-topics>.
6. European Pillar of Social Rights in 20 principles. (2018). Retrieved from <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1606&langId=en>.
7. European Research Area. (2020). Retrieved from https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/european-research-area_en
8. European Skills Agenda (2023). Employment, Social Affairs and Inclusion. Retrieved from <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>.
9. International Association of Universities (2020). The impact of Covid-19 on higher education around the world. Retrieved from https://www.iau-aiu.net/IMG/pdf/iau_covid19_and_he_survey_report_final_may_2020.pdf.

10.OECD (2020). Education responses to Covid-19: Embracing digital learning and online collaboration. Retrieved from https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=/120_1205448ksud7oaj2&title=Education_responses_to_Covid-19_Embracing_digital_learning_and_online_collaboration.

1. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: розповідь, лекція, пояснення, бесіда, дискусія.
- наочні методи: ілюстрація, демонстрація, спостереження.
- методи формування практичних умінь та навичок: виконання практичних завдань, розробка схем, таблиць, складання опорних конспектів, складання словника понять;
- методи активного, евристичного і проблемного навчання, мультимедійні презентації.

2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
1.	Розроблення дидактичного матеріалу для організації технології перевернутий клас на платформі Едпазл https://edpuzzle.com/	Навчальне відео на платформі Edpuzzle (посилання на відео для перевірки)	10
2.	Підготувати методичний матеріал для проведення активного заняття за обраною формою з урахуванням специфіки дисципліни.	Документ (методична розробка) у форматі PDF або Word	5
3	Розроблення карти емпатії за методом Дейва Гресма (Dave Gray)	(зображення у форматі JPG/PNG або презентація у форматі PowerPoint)	5
4.	Розроблення карти емпатії за методом Дейва Грея (Dave Gray).	Зображення у форматі JPG/PNG або презентація у форматі PowerPoint	5
5.	Провести аналіз сучасної освітньої технології (наприклад, змішаного навчання, гейміфікації) та розробити	Документ у форматі PDF або Word	5

	рекомендації щодо її впровадження у викладання вашої дисципліни.		
6	Створити інтерактивний тест для оцінювання знань студентів з використанням платформи Kahoot або Google Forms.	Посилання на тест	3
7	Розробити презентацію на тему «Інноваційні педагогічні технології: перспективи застосування у вищій школі» з використанням мультимедійних засобів.	Презентація у форматі PowerPoint	3

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Відповідність вимогам завдання – наскільки робота відповідає заданій темі та описаним вимогам	1
Якість розробки та креативність – структурованість, логічність викладення матеріалу, творчий підхід до виконання завдання	1
Практична значущість та можливість застосування – придатність матеріалу до використання у навчальному процесі, його корисність для аудиторії	1
Дизайн та презентація – якість оформлення, дотримання стандартів подачі матеріалу (формат файлу, наочність)	1
Самостійність та глибина опрацювання – наявність власних висновків, аналізу, відображення особистого внеску	1

(Критерії оцінювання виконання завдань для самостійної роботи реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах).

3. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль включає диференційований та об'єктивний облік результатів освітньої діяльності здобувачів і включає наступні блоки:

- контроль засвоєння теоретичних знань (усне опитування, обговорення проблемних питань, розв'язання ситуаційних завдань, виконання аудиторних та позааудиторних робіт тощо на семінарських заняттях);
- контроль самостійної роботи здобувачів (педагогічне есе, виступ-презентація, огляд фахової літератури, реферування наукової літератури, доповідь, створення ментальної карти тощо).

Критерії оцінювання при поточному контролі:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Відвідування занять	1/15
Усне опитування	1/ 15
Короткі тести за темами	1/15

Підсумковий (семестровий) контроль - тест

Орієнтовний перелік питань при підсумковому оцінюванні (для іститу)

- Яке з наведених визначень найточніше описує поняття "педагогіка вищої школи"?
  - а) Наука про загальні закони навчання та виховання.
  - б) Теорія та практика освіти у вищих навчальних закладах.
  - с) Дисципліна, що вивчає організацію самостійної роботи студентів.
- Що таке дидактика вищої освіти?
  - а) Наука про методи управління студентами.
  - б) Теорія навчання у вищій школі.
  - с) Метод контролю академічної успішності.
- Основною метою використання інноваційних технологій в освіті є:
  - а) Спрощення навчального процесу.
  - б) Підвищення мотивації студентів.
  - с) Скорочення часу навчання.
- Що є головним у процесі контролю та оцінювання знань студентів?
  - а) Чітке визначення критеріїв оцінювання.
  - б) Постійний зворотний зв'язок від студентів.
  - с) Кількість завдань, виконаних студентом.
- Роль викладача у сучасному освітньому процесі передбачає:
  - а) Лише передачу знань.
  - б) Наставництво, фасилітацію та мотивацію.
  - с) Адміністративний контроль за процесом навчання.
- Які функції виконує педагогічний дизайн у вищій школі?
  - а) Сприяє економії часу викладача.
  - б) Підвищує мотивацію та ефективність навчального процесу.
  - с) Знижує рівень складності навчання.
- Виховна робота у вищій школі має на меті:
  - а) Розвиток моральної відповідальності та соціальної активності студентів.
  - б) Формування професійних навичок.
  - с) Забезпечення високих академічних результатів.
- Які основні завдання викладача у вищій школі?

- а) Організувати групову роботу студентів.
  - б) Формувати критичне мислення та відповідальність.
  - с) Скласти розклад занять.
- До інноваційних технологій навчання належить:
    - а) Лекційне викладання.
    - б) Проєктне та проблемне навчання.
    - с) Контрольна робота.
  - Що таке міждисциплінарний підхід в освіті?
    - а) Викладання одного предмета за кількома методами.
    - б) Інтеграція знань з різних дисциплін для вирішення комплексних проблем.
    - с) Використання лише теоретичних знань у навчанні.
  - Професійна компетентність викладача передбачає:
    - а) Високий рівень академічної успішності.
    - б) Здатність адаптуватися до нових педагогічних умов.
    - с) Знання управління навчальною документацією.
  - Який із зазначених методів найбільше сприяє формуванню критичного мислення у студентів?
    - а) Тестування.
    - б) Дискусії та дебати.
    - с) Лекції.
  - Під час організації самостійної роботи студентів викладач має:
    - а) Залишити студентів наодинці.
    - б) Забезпечити студентів інструкціями та методичними матеріалами.
    - с) Постійно контролювати виконання кожного завдання.
  - У сучасній педагогіці вищої школи інтерактивне навчання спрямоване на:
    - а) Стимулювання співпраці між студентами.
    - б) Спрощення контролю за роботою студентів.
    - с) Зниження навантаження на викладачів.
  - Який компонент є важливим для успішного навчання студентів у системі e-learning?
    - а) Постійна підтримка від викладача.
    - б) Структура навчальної програми.
    - с) Відсутність обмежень у виконанні завдань.

Критерії оцінювання при підсумковому контролі (виконання тесту з 20 запитань):

Критерії оцінювання	Кількість балів
	40

Відмінно: Максимальний рівень знань, де всі або майже всі відповіді правильні, отримує максимум•	
Дуже добре: Відповідає 16–17 правильним відповідям — 40 балів, що показує достатньо високий рівень знань.	35
Добре: 14–15 правильних відповідей, що отримує 35 балів.	30
Задовільно: Середній рівень знань із 12–13 правильними відповідями	25
Достатньо: 10–11 правильних відповідей, мінімально достатній рівень	20
Незадовільно: 6–9 правильних відповідей. Цей рівень показує потребу в додатковому опрацюванні.	10
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням: 0–5 правильних відповідей	0

4. Розподіл балів, які отримують студенти

1 курс / 1 семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи								Сума балів
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	60
13	8	8	8	8	6	6	3	

курс / семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи											Сума балів	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	...	T n	

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)

0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	
--------	---	---	--

5. Рекомендована література

Нормативно-правова база

1. Закон України "Про вищу освіту". Закон від 01.07.2014 No 1556-VII.
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність».
3. Закон України «Про освіту» No 1060-XII від 23.05.1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР, 1991, № 34, Ст. 451.
4. Наказ МОН України. Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи No 943 від 16 жовтня 2009 року.
5. Положення про державний вищий заклад освіти. Постанова КМ України від 05.09.1996 р. No 1074 // Інформ. збірник Мін. освіти і науки України. К., 1997. N1, С.3-22.
6. Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту): Постанова Кабінету Міністрів України N 65 від 20.01.1998 р.
7. Про вищу освіту: Закон України No 2984-III від 17 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України, 2002, N20.
8. Про Державну національну програму «Освіта» («Україна ХХІ століття»): Постанова Кабінету Міністрів України No 896 від 03.11.2004 р.
9. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій України: Постанова КМ України N 1341 від 23.11.2011 р.
10. Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» від 25 червня 2013 року.

Основна література

1. Алексюк, А.М. (1998). *Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія*. Підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вищих навчальних закладів. Київ: Либідь.
2. Артемова, Л.В. (2008). *Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник*. Київ: Кондор.
3. Барановська, Л.В. (2015). *Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник*. Київ: НАУ.
4. Вітвицька, С.С. (2006). *Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури*. Київ: Центр навчальної літератури.
5. Кнодель, Л.В. (2008). *Педагогіка вищої школи: посібник для магістрів*. Київ: Вид. ПАЛИВОДА А.В.

Додаткова література

1. Волкова, Н.П. (2001). *Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів*. Київ: Видавничий центр «Академія».
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи // Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О.В. Овчарук. (2004). Київ: К.І.С.
3. Компетентнісний підхід у вищій освіті: світовий досвід / укл. Антонюк Л.Л., Василькова Н.В. та ін. (2016). Київ: КНЕУ імені Вадима Гетьмана.
4. Мачинська, Н.І., & Стельмах, С.С. (2012). *Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник*. Львів: ЛДУВС.
5. Нагаєв, В.М. (2007). *Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник*. Київ: Центр учбової літератури.

6. Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/>– Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України;
2. <http://nbuv.gov.ua/>– Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
3. <http://www.dnpb.gov.ua/>– Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
4. <https://lib.iitta.gov.ua/> - Електронна бібліотека НАПН